

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

I. Доставка на стоки и услуги, извършена от данъчно задължени по ЗДДС лица, включително доставките с място на изпълнение извън територията на страната

II. Вътреобщностно придобиване на стоки ([виж Фиш VIII.III.2](#))

III. Внос на стоки по чл. 16 от ЗДДС ([виж Фиш VIII.II.1](#))

I. ДАТА НА ВЪЗНИКВАНЕ НА ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ ПРИ ДОСТАВКА НА СТОКИ И УСЛУГИ

A/ Данъчното събитие възниква на:

1/ датата, на която е прехвърлено правото на собственост върху стоката или друго вещно право, както и всяко друго право на разпореждане със стоката като собственик (чл. 25, ал. 2 от ЗДДС)

- при прехвърлянето на собственост върху **индивидуално определена вещ** следва да се има предвид, че то настъпва по силата на самия договор, без да е нужно да се предаде вещта.
- при прехвърляне на собствеността върху **родово определена вещ**, прехвърлянето на собствеността се отлага до индивидуализацията на вещта или най-късно до нейното предаване на купувач, спедитор или превозвач.
- когато не е възможно да се определи датата на възникване на данъчното събитие, се приема, че то е възникнало на датата на **фактическото предоставяне на стоката**. В ЗДДС тази разпоредба е изведена като самостоятелна хипотеза за дата на възникване на данъчното събитие.

2/ датата, на която услугата е извършена (чл. 25, ал. 2 от ЗДДС)

- данъчното събитие възниква, когато услугата е извършена. С Решение на СЕС по дело С-18/13 “Макс Пен” ЕООД е констатирано несъответствие на чл. 12, ал. 1 от ППЗДДС с чл. 63 от Директива 2006/112/ЕО. СЕС не е констатирал противоречие между разпоредбите на Директивата и ЗДДС относно данъчното събитие. Поради идентичността на нормите на Директивата и ЗДДС следва да се приеме, че е налице противоречие на нормата на чл. 12, ал. 1 от ППЗДДС и спрямо чл. 25, ал. 2 от ЗДДС. В тази връзка, след постановяване на

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

13 февруари 2014 г. на Решението на СЕС по дело C-18/13 “Макс Пен” ЕООД нормата на чл. 12, ал. 1 от ППЗДДС е заличена (отм. - ДВ, бр. 8 от 2016 г., в сила от 29.01.2016 г.). Следва да се има предвид, че Данъчното третиране на доставките се определя съобразно данъчния им режим по време на възникване на данъчното събитие на същите. В този смисъл, ако задължените лица са определяли датата на възникване на данъчното събитие на доставка на услуга съобразно действащата норма на чл. 12, ал. 1 от ППЗДДС в редакцията ѝ към датата на възникване на данъчното събитие, то същото следва да се приеме за законосъобразно. В случай че преди постановяването на решението на СЕС по дело C-18/13 задължените лица са определяли датата на възникване на данъчно събитие на доставка на услуга в съответствие с правилото, регламентирано с нормата на чл. 63 от Директива 2006/112/ЕО, същото следва да се приеме за законосъобразно предвид непосредственото действие (директния ефект) на нормите на директивите при определени предпоставки, какъвто е и случаят, относно допуснатото несъответствие на въведеното с нормата на чл. 12, ал. 1 от ППЗДДС правило за определяне на датата на данъчното събитие с нормата на чл. 63 от Директива 2006/112/ЕО.

Б/ Други случаи на възникване на данъчното събитие

1/ Датата на фактическото предоставяне на стоката, когато (чл. 25, ал. 3, т. 1 от ЗДДС):

- **стоката се предоставя по договор, в който е предвидено прехвърляне на правото на собственост върху нея под отлагателно условие или срок;**
- **с изключение на случаите, в които стоките са вестници, списания, книги и други печатни произведения, музикални аудио- и видеозаписи и видеозаписи на филми на електронен или технически носител, когато стоката се предоставя от лице, което действа от свое име и за чужда сметка.**

В тези случаи данъчното събитие ще настъпва при фактическото предоставяне на стоката от доверителя на комисионера.

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

- при прехвърляне на право на собственост или друго вещно право върху стоката в резултат на искане или акт на държавен или местен орган или на основание на закон срещу обезщетение
- стоката се предоставя по договор за лизинг, в който изрично е предвидено прехвърляне на правото на собственост върху стоката или когато в договора за лизинг е уговорена само опция за прехвърляне на собствеността върху стоката и сборът от дължимите вноски по договора за лизинг, с изключение на лихвата по чл. 46, ал. 1, т. 1 от ЗДДС, е идентичен с пазарната цена на стоката към датата на предоставянето

Облагането с ДДС на доставка на стока по договор за финансов лизинг с изрично прехвърляне на собствеността, както и на доставка на стока по договор за лизинг, в който е уговорена само опция за прехвърляне на собствеността върху стоката и сборът от дължимите вноски по договора за лизинг, с изключение на лихвата по чл. 46, ал. 1, т. 1 от ЗДДС, е идентичен с пазарната цена на стоката към датата на предоставянето се извършва еднократно, в началото на лизинговия период, а не при всяко плащане по договора.

В случаите на промяна на договор за лизинг, в който в резултат на промяната на договора се изпълняват условията на чл. 6, ал. 2, т. 3 от закона се счита, че на датата на промяната на договора лицето извършва доставка на стока, като данъчната основа на доставката е равна на сумата от вноските, дължими след датата на промяната на договора, без дължимия за тях данък.

В случаите на заместване на лизингополучател с нов лизингополучател по съществуващ лизингов договор, при който са налице условията на чл. 6, ал. 2, т. 3 от ЗДДС е налице прекратяване на договора със заместения (първоначалния) лизингополучател. В тези случаи се счита, че на датата на заместване с новия лизингополучател лизингодателят извършва доставка по чл. 6, ал. 2, т. 3 от ЗДДС към новия лизингополучател. Данъчната основа на тази доставка е равна на сумата от вноските, дължими след датата на заместването с новия лизингополучател, без дължимия за тях данък.

Относно плащането на лихвите, когато в лизинговите договори е записано, че плащането на лихвите се извършва периодично, то тази доставка ще се третира като доставка с периодично изпълнение (чл. 25, ал. 4 от ЗДДС). При доставки с периодично изпълнение всеки

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

период, за който е уговорено плащане се смята за отделна доставка. Данъчното събитие за тази доставка възниква на датата, на която плащането е станало дължимо. Ако преди тази дата е направено авансово плащане, то данъкът става изискуем на датата на авансовото плащане – за размера на плащането.

2/ Датата на започване на транспорта при вътреобщностна доставка на стоки придобити от регистрирано по този закон лице в рамките на неговата икономическа дейност, когато стоките се изпращат за целите на неговата дейност от или за негова сметка до територията на друга държава-членка, в която лицето е регистрирано за целите на ДДС (**чл. 25, ал. 3, т. 3 от ЗДДС**).

3/ Датата, на която доставчикът получи плащането - при продажба на стоки чрез поръчка по пощата или по електронен път (**чл. 25, ал. 3, т. 4 от ЗДДС**).

4/ Датата на изваждането на монетите или жетоните - при извършване на доставки чрез автомати за продажба или други подобни уреди, които се задействат с монети, жетони или други подобни (**чл. 25, ал. 3, т. 5 от ЗДДС**).

5/ Датата на фактическото връщане на актива с подобрението от държател/ползвател при прекратяване на договора за наем или преустановяване ползването на актива, когато подобрението на наетия или предоставен за ползване актив не е предвидено като условие и/или задължение по договора (**чл. 25, ал. 3, т. 6 от ЗДДС** - изм. ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г., посл. изм. ДВ бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г.). Т.е. безвъзмездно извършване на услуга от държател/ползвател за подобрение на нает или предоставен за ползване актив е приравнено на възмездна доставка на услуга, за която датата на възникване на данъчното събитие е датата на фактическото връщане на актива с подобрението от държателя/ползвателя при прекратяване на договора за наем или преустановяване ползването на актива, когато подобрението на наетия или предоставен за ползван актив не е предвидено като условие или задължение по договора (виж - становище на зам. изпълнителния директор на НАП с изх. № М-24-31-24/20.05.2013 г.).

6/ Датата на отделянето или предоставянето на стоката за лично ползване или употреба на данъчно задълженото лице, на собственика, на неговите работници и служители или за цели, различни от независимата икономическа дейност на данъчно задълженото лице, при условие че при производството, вноса или придобиването ѝ е приспаднал данъчен кредит

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

изцяло, частично или пропорционално на степента на използване за независима икономическа дейност (чл. 25, ал. 3, т. 2 от ЗДДС).

7/ Датата на отделянето или предоставянето на стоката при безвъзмездното прехвърляне на собственост или друго вещно право върху стоката на трети лица, когато при производството, вноса или придобиването ѝ е приспаднал данъчен кредит изцяло, частично или пропорционално на степента на използване за независимата икономическа дейност (чл. 25, ал. 3, т. 2 от ЗДДС).

8/ Последния ден от месеца, през който е предоставена безвъзмездна услуга за лични нужди на данъчно задълженото лице, на собственика, на работниците и служителите или за цели, различни от независимата икономическа дейност на данъчно задълженото лице, при извършването на която се използва стока, при производството, вноса или придобиването на която е приспаднал изцяло или частично данъчен кредит (чл. 25, ал. 3, т. 7 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Преди 01.01.2016 г. данъчното събитие на такава доставка, когато същата е с непрекъснато изпълнение и не е налице дължимост за плащане следва да се счете, че настъпва в края на всяка календарна година, т.е. приложима е разпоредбата на чл. 25, ал. 5 от ЗДДС.

9/ Последния ден от месеца, през който е предоставена безвъзмездна услуга за лични нужди на данъчно задълженото физическо лице, на собственика, на работниците и служителите или за цели, различни от независимата икономическа дейност на данъчно задълженото лице (чл. 25, ал. 3, т. 7 от ЗДДС нова - ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.). Преди 01.01.2016 г. данъчното събитие на такава доставка, когато същата е с непрекъснато изпълнение и не е налице дължимост за плащане следва да се счете, че настъпва в края на всяка календарна година, т.е. приложима е разпоредбата на чл. 25, ал. 5 от ЗДДС.

10/ Датата, на която стоките са поставени под режим реекспорт - за стоки, предназначени за континенталния шелф и изключителната икономическа зона, в които държавата упражнява суверенни права, юрисдикция и контрол в съответствие с чл. 42 и/или чл. 47 от *Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България*, които при въвеждането им на територията на страната са били временно складиращи стоки или поставени в свободна зона или под митнически режими - митническо

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

складиране, активно усъвършенстване, временен внос с пълно освобождаване от вносни мита, външен транзит (чл. 25, ал. 10 и 11 от ЗДДС, нови, в сила от 01.01.2020 г., ДВ, бр. 96/2019 г.).

11/ Датата, на която стоките са пристигнали в континенталния шелф и изключителната икономическа зона - когато стоките пристигат директно в континенталния шелф и изключителната икономическа зона, в които държавата упражнява суверенни права, юрисдикция и контрол в съответствие с чл. 42 и/или чл. 47 от *Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България*, от трета страна или територия или от друга държава членка и когато за стоките не е налице вътреобщностно придобиване (чл. 25, ал. 12, нова, в сила от 01.01.2020 г., ДВ, бр. 96/2019 г.)

V/ Възникване на данъчното събитие при доставка с периодично, поетапно или непрекъснато изпълнение (чл. 25, ал. 4 от ЗДДС)

При доставка с периодично или непрекъснато изпълнение, с изключение на доставките по чл. 6, ал. 2 от ЗДДС, всеки период, за който е уговорено плащане, се смята за отделна доставка и данъчното събитие за нея възниква на датата, на която плащането е станало дължимо.

При доставка на стока или услуга, за която е уговорено поетапно изпълнение, завършването на всеки етап се смята за отделна доставка и данъчното събитие за нея възниква на датата на изпълнението на съответния етап. Когато изпълнението на отделните етапи се приема от получателя по доставката, за дата на изпълнението на съответния етап се смята датата на приемане на етапа, като тази дата се удостоверява с приемно-предавателен протокол, подписан от доставчика и получателя (изм. - ДВ, бр. 108 от 2006 г., бр. 97 от 2016 г., бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.).

Във връзка с плащането по такива доставки следва да се има предвид следното:

а/ при извършване на доставки с периодично или непрекъснато изпълнение, всеки период, за който е уговорено плащане, се смята за отделна доставка, данъчното събитие за която възниква на датата, на която плащането е станало дължимо;

б/ когато по договор за доставка на услуга същата е свързана с изпълнението на отделни етапи, които се приемат от получателя по доставката, за всеки етап на завършеност на услугата възниква данъчно събитие, данъкът за което става изискуем на датата на приемане на

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

съответния етап, като тази дата се удостоверява с приемно-предавателен протокол, подписан от доставчика и получателя

в/ когато, преди да е възникнало данъчно събитие по т. „а” и „б”, се извърши плащане по доставката, данъкът става изискуем при получаване на плащането;

г/ т. „а” и „в” се прилагат и в случаите на договор за лизинг, в който не е уговорено задължение, а само възможност (опция) за прехвърляне на правото на собственост и сборът от дължимите вноски по договора за лизинг, с изключение на лихвата по чл. 46, ал. 1, т. 1, не е идентичен с пазарната цена на стоката към датата на предоставянето.

Г/ Възникване на данъчното събитие при доставки с непрекъснато изпълнение с продължителност за период, по-дълъг от една година, за които не е налице дължимост за плащане за период, по-дълъг от една година (чл. 25, ал. 5 от ЗДДС, ДВ, бр. 95 от 2009 г., доп., бр. 97 от 2016 г.)

Въведено е ново правило за настъпване на данъчното събитие **при доставки с непрекъснато изпълнение с продължителност за период, по-дълъг от една година, за които не е налице дължимост за плащане за период, по-дълъг от една година**. За такива доставки се счита, че данъчното събитие настъпва **в края на всяка календарна година**, като за календарната година на прекратяване на доставките данъчното събитие настъпва на датата на прекратяване на доставките.

Когато се извърши цялостно или частично плащане по доставката, т.е. преди края на календарната година или преди прекратяването на договора в последната година на действието на договора, **данъкът става изискуем при получаване на плащането**. **В тези случаи се счита, че данъкът е включен в размера на извършеното плащане** (чл. 54, ал. 4 от ППЗДДС).

По силата на чл. 12, ал. 3 от ППЗДДС в тези случаи не се прилага правилото на чл. 25, ал. 4 от закона, съгласно което при извършване на доставки с периодично или непрекъснато изпълнение всеки период, за който е уговорено плащане, се смята за отделна доставка, данъчното събитие за която възниква на датата, на която плащането е станало дължимо.

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

Подобно данъчното третиране на доставките с непрекъснато изпълнение с продължителност за период, по-дълъг от една година, за които не е налице дължимост за плащане за период, по-дълъг от една година е разгледано във фиш X-15.

Д/ Възникване на данъчното събитие при вътреобщностна доставка (виж Фиш VIII.III.1)

Данъчното събитие при вътреобщностна доставка възниква на датата, на която би възникнало данъчното събитие при доставка на територията на страната.

Изключение е предвидено само при вътреобщностната доставка на изпратени или транспортирани стоки, произведени, извлечени, обработени, закупени, придобити или внесени на територията на страната от регистрирано по този закон лице в рамките на неговата икономическа дейност, когато стоките се изпращат или транспортират за целите на неговата икономическа дейност от или за негова сметка от територията на страната до територията на друга държава членка, в която лицето е регистрирано за целите на ДДС - в този случай данъчното събитие възниква на датата, на която започва транспортът на стоките от територията на страната.

Считано от 01.01.2013 г. (чл. 51, ал. 6 от ЗДДС), при ВОД (предмет на доставката – стока) с непрекъснато изпълнение с продължителност за период, по-дълъг от един календарен месец, данъчното събитие настъпва в края на всеки календарен месец, като за календарния месец на прекратяване на доставките данъчното събитие настъпва на датата на прекратяване на доставките.

Е/ Възникване на данъчното събитие при замяна (бартер) (чл. 130 от ЗДДС - изм. ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 01.01.2009 г.)

Когато е налице доставка, по която възнаграждението (изцяло или частично) е определено в стоки или услуги, приема се, че са налице две насрещни доставки, като всеки от доставчиците се смята за продавач на това, което дава, и за купувач на това, което получава. В случая данъчното събитие за доставките възниква по общите правила на закона, като доставката с по-ранна дата на възникване на данъчно събитие се смята за авансово плащане (цялостно или частично) по втората доставка.

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

Виж: становище на изпълнителния директор на НАП с изх. № 26-Ф-42/24.06.2013 г. изх. № 26-Ф-42#/12.07.2013 г.; изх. № 17-00-155/02.09.2013 г., изх. № 26-Ф-97/15.10.2013 г. и изх. № 26-Л-64/13.11.2013 г. относно прилагане на разпоредбите на ЗДДС по договор за предоставяне на концесия за услуга, когато е налице бартер.

Ж/ Възникване на данъчното събитие при доставка на вестници, списания, книги и други печатни произведения, музикални аудио- и видеозаписи и видеозаписи на филми на електронен или технически носител когато същите се предоставят от лице, което действа от свое име и за чужда сметка (чл. 25, ал. 9 от ЗДДС – нова ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.)

Когато е налице доставка по чл. 6, ал. 2, т. 4 от ЗДДС на стоки, които са печатни произведения, музикални и филмови записи на електронен или магнитен физически носител принципното положение (което впрочем също представлява изключение), че датата на данъчното събитие при доставки, при които фактически се предоставя стока преди прехвърляне на собствеността (комисионни и консигнационни договори в техните разновидности), е датата на фактическото предоставяне, т.е. правилото за физическото предаване на стоката под условията на посочените договори няма да се прилага. В тези случаи данъчното събитие възниква на по-ранната дата от получаване на плащането или последния ден от тримесечието, следващо данъчния период, през който стоките са фактически предоставени.

З/ Възникване на данъчното събитие при доставка по отстъпване на авторски права и по предоставяне на отстъпени авторски и сродни права (чл. 12, ал. 6 и 7 от ПЗДДС)

- доставка по предоставяне на отстъпени авторски и сродни права

В случаите на доставка по предоставяне на отстъпени авторски и сродни права от организации за колективно управление по чл. 94а, ал. 2 от *Закона за авторското право и сродните му права* на ползвателите всеки период, за който е уговорено плащане, се смята за отделна доставка, данъчното събитие за която възниква на датата, на която плащането е станало дължимо. Когато, преди да е възникнало данъчно събитие се извърши плащане по доставката, данъкът става изискуем при получаване на плащането.

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

- доставка по отстъпване на авторски права

Данъчното събитие на доставка по отстъпване на авторски права от авторите или носителите на авторските права на организациите за колективно управление по чл. 94а, ал. 2 от *Закона за авторското право и сродните му права* възниква на датата, на която авторите или носителите на авторски права одобряват разпределените суми от организациите за колективно управление чрез подписване на двустранен протокол. Когато преди да е възникнало данъчно събитие се извърши плащане по доставката, данъкът става изискуем при получаване на плащането.

И/ Възникване на данъчното събитие при предоставяне на стоки или извършване на услуги срещу приемане на ваучер за конкретна цел или многоцелеви ваучер (чл. 131а и 131б от ЗДДС, нови – ДВ, бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.).

Виж фиш № X.18.

II. ДАТА НА ВЪЗНИКВАНЕ НА ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ ПРИ ВЪТРЕОБЩНОСТНО ПРИДОБИВАНЕ НА СТОКИ

Данъчното събитие при вътреобщностното придобиване възниква на датата, на която би възникнало данъчното събитие при доставка на територията на страната.

Исключение е предвидено само при вътреобщностното придобиване на стоки от данъчно задължено лице, които ще се използват за целите на неговата икономическа дейност и стоките са изпратени или транспортирани от или за сметка на същото лице от територията на друга държава-членка, в която лицето е регистрирано за целите на ДДС и където стоките за произведени, извлечени, обработени, закупени, придобити или внесени от него в рамките на неговата икономическа дейност - в този случай данъчното събитие възниква на датата, на която приключва транспортът на стоките на територията на страната.

Считано от 01.01.2014 г. (чл. 63, ал. 6 от ЗДДС), при ВОП (предмет на доставката – стока) с непрекъснато изпълнение с продължителност за период, по-дълъг от един календарен месец, данъчното събитие настъпва в края на всеки календарен месец, като за календарния

ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ

месец на прекратяване на доставките данъчното събитие настъпва на датата на прекратяване на доставките.

III. ДАТА НА ВЪЗНИКВАНЕ НА ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ ПРИ ВНОС НА СТОКИ ПО ЧЛ. 16 ОТ ЗДДС

Данъчното събитие при внос на стоки възниква и данъкът става изискуем на датата, на която възниква задължението за заплащане на вносни мита на територията на страната или би следвало да възникне, включително когато задължение не съществува или размерът му е нула.

Когато не възниква задължение за заплащане на вносни мита на територията на страната при въвеждането на съюзни стоки на територията на страната от трети територии, които са част от митническата територия на Европейския съюз, данъчното събитие възниква и данъкът става изискуем на датата, на която се приключват митническите формалности.